

## Śląski Wawrzyn Literacki 2017

Czytelnicy Biblioteki Śląskiej wybrali najlepszą książkę 2017 r. Zwycięzcą plebiscytu został Ignacy Karłowicz i jego powieść *Miłość*. Pisarz jest już czterokrotnym finalistą Nike za powieści: *Gesty*, *Balladyny i romanse*, *ości* oraz *Sońka*.

Uroczystość wręczenia Śląskiego Wawrzynu Literackiego 2017 odbyła się 12 października, podczas 4. Śląskich Targów Książki w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Spotkanie poprowadził Krzysztof Uniłowski, pracownik Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, który wraz z Dariuszem Nowackim (który nominował pisarza i jego powieść do nagrody) wręczyli pamiątkową statuetkę zwycięzcy.

W tegorocznej edycji spotkań Klubu Dobrej Książki zaprezentowano i nominowano następujące powieści:

- *Lata powyżej zera* Anny Cieplak
- *Elizje* Elizy Kaćkiej
- *Fafarulej, czyli Pastylki z pomarańczy* Jerzego Sosnowskiego
- *Wzgórze psów* Jakuba Żulczyka
- *Pętle pamięci* Marcina Kowalczyka
- *Rzeczy, których nie wyrzuciłem* Marcina Wichy
- *Międzymorze. Podróże przez prawdziwą i wyobrażoną Europę Środkową* Ziemowita Szczeka
- *Brunatna kołysanka. Historie uprowadzonych dzieci* Anny Malinowskiej
- *Miłość* Ignacego Karłowicza

Głosowanie trwało w lipcu w Bibliotece Śląskiej, a towarzyszyła mu wystawa prezentująca wszystkie zgłoszone do nagrody książki wraz z sylwetkami autorów.

Historia nagrody Biblioteki Śląskiej Śląski Wawrzyn Literacki sięga roku 1999. W comiesięcznych spotkaniach Klubu Dobrej Książki miłośnicy literatury poznają książki, które zdaniem krytyków, badaczy i znawców literatury są najbardziej wartościowe wśród współczesnych publikacji (autorstwa współczesnego pisarza, po raz pierwszy wydana w roku poprzedzającym wręczenie nagrody).

Źródło: <http://katowice.wyborcza.pl/katowice/7,35018,24019053,ignacy-karlowicz-otrzyma-slaski-wawrzyn-literacki.html> ; <https://ksiazka.net.pl/slaski-wawrzyn-literacki-ruszylo-glosowanie>

Izabela Jurczak

### **John Maxwell Coetzee doktorem honoris causa Uniwersytetu Śląskiego**

Uniwersytet Śląski w Katowicach przyznał tytuł doktora honoris causa. Otrzymał go laureat literackiej Nagrody Nobla w 2003 r. – John Maxwell Coetzee. Uroczystość nadania miała miejsce 23 października 2018 r. w auli na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Partnerem uroczystości było Wydawnictwo Znak, główny wydawca dzieł pisarza w Polsce.

John Maxwell Coetzee to jeden z najwybitniejszych pisarzy współczesnych, autor takich utworów, jak *Hańba*, *Życie i czasy Michaela K.* czy *Mistrz z Petersburga*. Oprócz literackiej Nagrody Nobla, jest dwukrotnym zdobywcą Nagrody Bookera (1983, 1999) i laureatem najwyższego odznaczenia w Republice Południowej Afryki oraz innych prestiżowych nagród literackich. Jest profesorem literatury, cenionym literaturoznawcą i tłumaczem z holenderskiego i afrikaans oraz honorowym członkiem centrum badawczego swojego imienia na Uniwersytecie w Adelajdzie w Australii.

Wniosek Rady Wydziału Filologicznego w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa został zatwierdzony przez Senat Uniwersytetu Śląskiego 26 czerwca 2018 r.

Źródło: <https://wirtualnywydawca.pl/2018/07/coetzee-doktorem-honoris-causa-universytetu-slaskiego> ; <https://www.us.edu.pl/prof-jihn-maxwell-coetzee-doktorem-honoris-causa-universytetu-slaskiego>

Izabela Jurczak

### **Infrastruktura Bibliotek przynosi efekty**

Infrastruktura Bibliotek jest jednym z trzech tematów priorytetowych, realizowanych przez Bibliotekę Narodową, Instytut Książki oraz MEN w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa MKiDN. Jego celem jest wzmocnienie potencjału i roli bibliotek publicznych, również tych wchodzących w skład innych instytucji kultury, dla których organem założycielskim jest gmina. Nabór wniosków w ramach tego priorytetu skupia się na zadaniach związanych z remontem, przebudową, rozbudową i budową oraz wyposażeniem budynków bibliotecznych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich do 50 tysięcy mieszkańców.

Program uruchomiono w 2011 r., a jego realizację rozpoczęto od 2015 r. Instytut Książki, operator priorytetu, podaje, że od początku programu z budżetu państwa przeznaczono na dofinansowanie łącznie 300 mln i udzielono wsparcia dla 446 bibliotek (edycja I 2011-2015, edycja II 2016-2020).

Raport GUS na temat działalności bibliotek w 2017 r. podaje, że spada liczba placówek, czytelników oraz starzeją i kurczą się księgozbiory. Jednakże dotyczy to wszystkich bibliotek publicznych. Tymczasem do Insty-

tutu Książki spływają informacje od dyrektorów placówek, które otrzymały dofinansowanie, że zmodernizowane i przebudowane biblioteki zyskały znacznie na popularności. W chwili obecnej szacuje się, że liczba osób korzystających z nich zwiększyła się o 18% w stosunku do stanu przed przystąpieniem do programu. Placówki oddane do użytku publicznego po zrealizowaniu tego projektu stają się nie tylko placówkami, w których można wypożyczyć książki, ale także miejscem szeroko pojętych inicjatyw kulturalnych (np. czytelnie letnie, sale kinowe i plenerowe, sale konferencyjne i komputerowe, kawiarnie). Nowe możliwości przestrzeni bibliotecznej zachęcają do spotkań autorskich, artystycznych, ze znajomymi i spędzania wolnego czasu w otoczeniu książek.

W obecnej edycji, przypadającej na okres 2016-2020, liczba budowanych lub modernizowanych bibliotek gminnych wynosi obecnie 203, a MKiDN prowadzi działania zmierzające do zaopatrzenia budżetu programu w nowe środki w okresie 2019-2020.

Źródło: <https://instytutksiazki.pl/aktualnosci,2,300-milionow-zlotych-i-446-bibliotek-w-ramach-programu-infrastruktura-bibliotek,2172.html> ; <https://instytutksiazki.pl/aktualnosci,2,wzrost-czytelnictwa-w-bibliotekach-bioracych-udzial-w-priorytecie-infrastruktura-bibliotek,1989.html>  
Izabela Jurczak

### **Ranking Bibliotek 2018**

Najlepsze biblioteki w 2018 r. zostały wyłonione, a uroczysta gala odbyła się 28 listopada 2018 r. w Pałacu Krasińskich w Warszawie. Zebrani przedstawiciele samorządów oraz bibliotek z pierwszej dziesiątki rankingu, a także liderzy każdego z województw byli świadkami wręczenia pamiątkowych dyplomów i wyróżnień przez Dariusza Jaworskiego, dyrektora Instytutu Książki, i Marcina Piaseckiego, redaktora zarządzającego „Rzeczypospolitej”. Według organizatorów, tegoroczna rywalizacja była silna i zmieniła liderów rankingu. W tym roku pierwsze miejsce zajęła Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Sianów (awans z drugiego miejsca roku poprzedniego). Na drugim uplasowała się Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin (lider rankingu sprzed dwóch lat, szósta lokata w ubiegłym roku). Trzecie miejsce na podium przypadło Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Łukasza Górnickiego w Oświęcimiu. W województwie śląskim pierwsza trójka najlepszych bibliotek to odpowiednio: Biblioteka Miejska w Cieszynie (miejsce 10 w kraju), Miejska Biblioteka Publiczna w Mikołowie (miejsce 17 w kraju) i jeden z największych awansów z roku poprzedniego – z miejsca 155), Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Śniegonia w Wiśle (miejsce 22 w kraju, a w roku poprzednim 116).

Tegoroczna odsłona Rankingu Bibliotek miała miejsce po raz ósmy. Za inicjatywę odpowiedzialni są: Instytut Książki i dziennik „Rzeczypospolita”, którzy od 2011 r. nagradzają samorządy za ich zaangażowanie w rozwój i dobre zarządzanie bibliotekami publicznymi. Dobrze działająca biblioteka (bez względu na swoją wielkość) to instytucja i miejsce, w którym wszyscy mieszkańcy otrzymują łatwy i całkowicie bezpłatny dostęp do literatury, wiedzy, nowych mediów i szeroko rozumianej kultury.

Ranking opiera się na analizie odpowiedzi uzyskanych na podstawie ankiet. Wysłano ponad 2 300 ankiet do wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz miast (z wykluczeniem miast na prawach powiatu). Ankieta zawierała 26 pytań, dotyczących działalności kulturowo-edukacyjnej placówki, jej zbiorów, dostępu do mediów, udogodnień dla niepełnosprawnych i wielu innych zagadnień. Organizatorzy otrzymali 750 odpowiedzi. Na podstawie ich analizy oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego powstał Ranking Bibliotek 2018.

Źródło: [https://instytutksiazki.pl/aktualnosci,2,ranking-bibliotek-2018-%E2%80%93-poznalismy-zwycieczkow-\[relacja-i-zdjecia\],2324.html](https://instytutksiazki.pl/aktualnosci,2,ranking-bibliotek-2018-%E2%80%93-poznalismy-zwycieczkow-[relacja-i-zdjecia],2324.html) ; <https://www.rp.pl/Ranking-bibliotek/311289937-Nie-boja-sie-wyzwan.html>

Izabela Jurczak

### **Małopolskie Forum Bibliotek 2018**

Biblioteka w 2028 r. – jaka będzie? Czy będzie potrzebna? Czy zmieści się w telefonie komórkowym? Czy będą potrzebni sami bibliotekarze? Co się stanie z modelem Biblioteka 2.0? Na te i inne pytania odpowiedzi szukali praktycy i naukowcy na kolejnym spotkaniu Małopolskiego Forum Bibliotek, które odbyło się 24–26 października 2018 r. w Krakowie. Były to trzy dni intensywnych rozmów, dyskusji, wystąpień i warsztatów dla wszystkich zainteresowanych: przyszłości bibliotek akademickich, ich rolą dla nauki i naukowców; przyszłości bibliotek każdej rangi; technologią, która „przejmuję w swoje władanie” strukturę biblioteki, pracę bibliotekarzy i samych użytkowników.

Pierwszy dzień wypełniony był referatami, wygłoszonymi przez zaproszonych gości: *Budowanie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej* (Tomasz Makowski); *Biblioteki 2.028* (Stanisław Skórka); *Escape room numer 2028, czyli pokój zagadek dla bibliotek (akademickich)* (Jędrzej Leśniewski); *„Średni może więcej”, czyli o funkcjonowaniu bibliotek medycznych na przykładzie Centrum Informacyjno-Bibliotecznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi* (Witold Kozakiewicz); *Użytkownik informacji i jego badacz jako źródło realnej wiedzy o Bibliotece 2028* (Aneta Januszko-Szakiel, dr Paloma Korycińska); *Między nadmiarem a niedostatkiem. Jak akademickie biblioteki techniczne*

uwzględniają w swojej ofercie online wygodę i przyjemność użytkownika? (Małgorzata Serfin); Oczekiwania zagranicznych studentów względem polskich bibliotek. Na przykładzie studentów z Wietnamu (Zuza Wiorogórska); Przyszłość jest dziś: jutro bibliotek akademickich z perspektywy zmian (Ewa Dąbrowska); Zmiany w strukturze organizacyjnej i zadaniach biblioteki akademickiej, jako efekt ewolucji roli technologii informacyjnych w pracy bibliotekarzy świadczących informację naukową pracownikom uczelni – na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (Dawida Kościewicz); Bibliografia Publikacji Pracowników Politechniki Krakowskiej – baza współtworzona przez społeczność PK (Aneta Kowalska, Dorota Lipińska); Cyfrowy model biblioteki na przykładzie usług oferowanych użytkownikom Biblioteki Jagiellońskiej (Leszek Szafranski); O transformacji znaczenia bibliotek w futurologicznej perspektywie globalnej, regionalnej, lokalnej i indywidualnej (Zbigniew Gruszka).

Drugiego dnia organizatorzy zaprosili gości i uczestników na Międzynarodowe Targi Książki, gdzie odbyły się panele dyskusyjne z następującej tematyki: *Libraries make a difference* (Helena Gomer, Szwecja); *OMNIS – nowa jakość e-usług publicznych* (Dominik Cieszkowski); *Gdy nie będzie książek. O bibliotekarzu w cyberswiecie* – debata o przyszłości zawodu bibliotekarza (przygotowanie i moderowanie Magdalena Karciarz).

Dzień ostatni był wypełniony warsztatami, które miały miejsce w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej (współorganizatora MFB). Swoim doświadczeniem podzielili się: Wanda Matras-Mastalerz (*Apteczka literacka. Książki na receptę z receptą na życie*); Aneta Januszko-Szakiel (*Design thinking. Zostań innowatorem biblioteki!*); Olga Marlewicz (*Reuse zasobów z domeny publicznej. Jak wykorzystać zdigitalizowane zasoby w promocji zbiorów bibliotecznych na przykładzie bloga BJ*); Bartłomiej Kiełtyka (*Grafik amator – wykorzystanie nieprofesjonalnych narzędzi online w promocji działań bibliotecznych*); Jan Bińczycki (*Pierwsze kroki w podcastowaniu*); Karol Baranowski (*Wirtualna i rozszerzona rzeczywistość w bibliotece*).

Wydarzenie było wspólnym przedsięwzięciem Biblioteki Jagiellońskiej, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytutu Nauki o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Zarządu Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Źródło: <http://www.mfb.confer.uj.edu.pl/mfb-2018>

Izabela Jurczak